

МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО И ХРАНИТЕ

СОФИЯ 1040, бул. “Христо Ботев” № 55

№ 436 – април 2024

Птицевъдството в България през 2023 година

В края на 2023 г. бяха обявени няколко огнища на патогенна инфлуенца по птиците в страната, което наложи умъртвяване по хуманен начин на заболелите и контактни птици в обектите и зоните около тях с цел недопускане разпространение на болестта. Най-силно беше засегнат броят на стоките кокошки носачки, които към 31^{-ви} декември 2023 г. намаляват до 3.699 млн. броя (-20.7%). С цел възстановяване на стадата с птици, в края на годината се наблюдава увеличение на родителските стада с 40.3%, до 1.154 млн. броя, а броят на подрастващите кокошки носачки нараства с 4.8%, до 1.730 млн. броя. В сравнение с 2022 г. общият брой на кокошките носачки и подрастващите намалява със 7.8%, до 6.583 млн. броя (таблица 1).

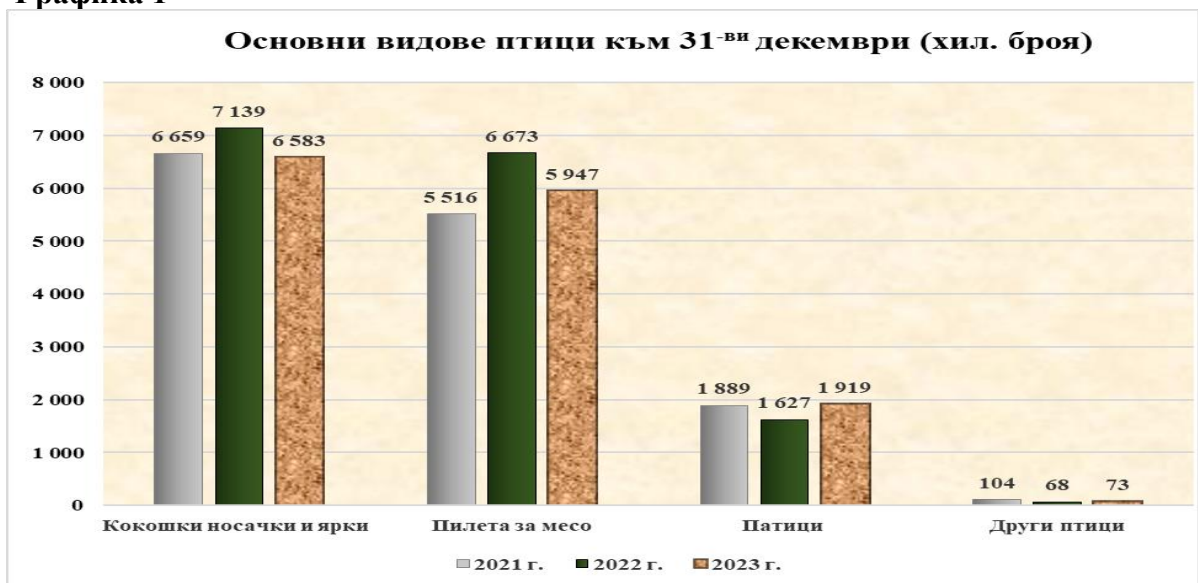
Броят на птицефермите с кокошки носачки и подрастващи намалява и към края на 2023 г. е 14 343 броя, което е с 15.9% по-малко спрямо 2022 г. (таблица 2).

Броят на пилетата за угодяване към 31.12.2023 г. е с 10.9% по-малко спрямо 2022 г. (таблица 3). През 2023 г. са заклани 50.9 млн. бройлери (+1.3%) и е произведено 91.0 хил. тона месо – с 0.4% повече спрямо 2022 г.

Наблюдава се увеличение на пуйките и спрямо 2022 г. и те са почти 2 пъти повече (15 хил. броя). Патиците са 1 919 хил. броя (+18.0%). През 2023 г. са заклани 7.3 млн. броя патици (+17.5%). Общият брой на домашните птици намалява с 6.4% спрямо 31^{-ви} декември 2022 г. до 14.5 млн. броя.

Производството на яйца в България през 2023 г. намалява с 0.3% спрямо 2022 г. – произведени са общо 1.397 млрд. броя яйца. От тях 1.383 млрд. броя са от кокошки (-0.3%), като яйцата за консумация нарастват с 0.8%, а разплодните яйца намаляват с 6.5%.

Графика 1

Източник: МЗХ, отдел „Агростатистика“ – анкети „Птицевъдството в България“

Резултати и анализи

**Основни видове птици в България към 31-ви декември 2023 г.
по статистически райони (NUTS2)**

Таблица 1

(хил. броя)

Райони	Кокошки и подрастващи носачки	Пилета за месо	Общ брой кокошки и пилета	Пуйки	Патици	Други птици	Общо птици	Изменение 2023/2022
България	6 583.1	5 947.1	12 530.2	15.0	1 919.2	57.6	14 522.0	-6.4%
<i>Северна и Югоизточна България</i>	<i>5 240.5</i>	<i>5 946.8</i>	<i>11 187.3</i>	<i>5.1</i>	<i>1 005.7</i>	<i>15.4</i>	<i>12 213.5</i>	<i>-6.9%</i>
Северозападен	с	с	1 340.5	1.4	336.3	2.1	1 680.3	2.3%
Северен централен	1 963.9	2 644.5	4 608.4	0.4	215.0	0.8	4 824.6	-13.6%
Североизточен	1 606.0	1 427.2	3 033.2	0.4	83.3	1.1	3 118.0	-11.3%
Югоизточен	с	с	2 205.2	2.9	371.1	11.4	2 590.6	9.3%
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	<i>1 342.6</i>	<i>0.3</i>	<i>1 342.9</i>	<i>9.9</i>	<i>913.5</i>	<i>42.2</i>	<i>2 308.5</i>	<i>-3.6%</i>
Югозападен	с	с	287.7	1.5	3.8	34.9	327.9	-13.7%
Южен централен	с	с	1 055.2	8.4	909.7	7.3	1 980.6	-1.7%
Изменение 2023/2022	-7.8%	-10.9%	-9.3%	87.5%	18.0%	-4.0%	-6.4%	

с - конфиденциални данни

Източник: МЗХ, отдел "Агростатистика" - анкета "Птицевъдството в България през 2023 г."

В края на 2023 г. стопанствата с кокошки носачки и подрастващи са с 15.9% по-малко спрямо 2022 г. Намаление се наблюдава в малките стопанства с до 100 птици в стопанство (-15.9%), а птиците в тях са с 10.6% по-малко (таблица 2). Стопанствата с 10 хил. и повече кокошки и подрастващи са 63, а броят на птиците в тях е 6 155 хил. броя (-8.0%).

Към 31-ви декември 2023 г. стоковите носачки са 3 699 хил. броя – с 20.7% по-малко спрямо 2022 г., носачките в родителските стада са 1 154 хил. броя (+40.3%). Броят на подрастващите кокошки в края на 2023 г. е 1 730 хил. броя, което е увеличение с 4.8% спрямо 2022 г.

Пуйките носачки и подрастващите са 5.4 хил. броя - с 18.8% по-малко спрямо 2022 г. Пуйките за угояване нарастват и към 31.12.2023 г. са 9.6 хил. броя.

В края на 2023 г. носачките и подрастващите при патиците са 108.7 хил. броя (+12.4%).

През 2023 г. се наблюдава намаление при пдпдъците с 10.6%. Броят на стоковите носачки намалява с 15.4% до 35.4 хил. броя.

Таблица 2

Разпределение на стопанствата и отглежданите в тях кокошки носачки и подрастващи според броя на птиците в стопанство към 31-ви декември 2023 година

Брой птици в стопанство	Стопанства		Кокошки носачки и подрастващи	
	(брой)	изменение 2023/2022	(хил. броя)	изменение 2023/2022
1 ÷ 99	14 180	-15.9%	211	-10.6%
100 ÷ 9 999	100	-18.0%	217	2.8%
10 000 ÷ 99 999	45	0.0%	1 559	0.9%
100 000 и повече	18	-10.0%	4 596	-10.7%
Общо:	14 343	-15.9%	6 583	-7.8%

Източник: МЗХ, отдел "Агростатистика" – анкети "Птицевъдството в България"

Стопанствата с живи пилета за угояване към 31-ви декември 2023 г. намаляват с 13.0% спрямо 2022 г. Стопанствата, в които се отглеждат от 200 до 10 000 броя птици намаляват с 6.3%, а птиците, отглеждани в тях се увеличават с 6.3% (таблица 3). Броят на стопанствата с 10 хил. и повече пилета за месо са 76 – с 10.6% по-малко спрямо края на 2022 г., а отглежданите в тях птици намаляват с 11.0% до 5 878 хил. броя.

Таблица 3

Разпределение на стопанствата и отглежданите в тях пилета за месо според броя на птиците в стопанство към 31-ви декември 2023 година

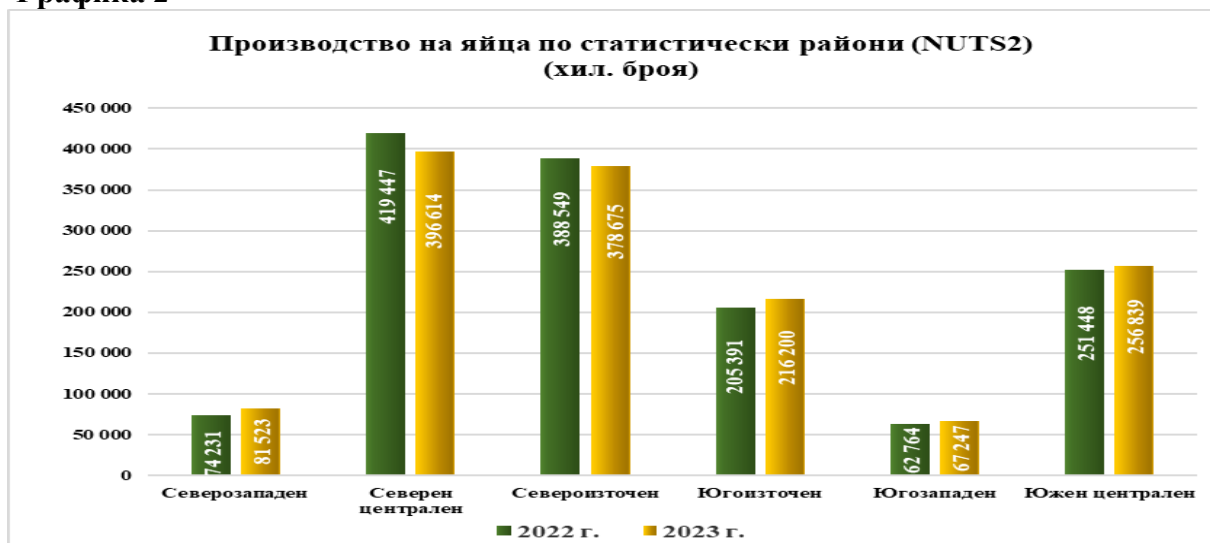
Брой птици в стопанство	Стопанства		Пилета за месо	
	(брой)	изменение 2023/2022	(хил.броя)	изменение 2023/2022
1 ÷ 199	109	-15.5%	2	0.0%
200 ÷ 9 999	15	-6.3%	67	6.3%
10 000 ÷ 99 999	65	-8.5%	2 376	-14.6%
100 000 и повече	11	-21.4%	3 502	-8.5%
Общо:	200	-13.0%	5 947	-10.9%

Източник: МЗХ, отдел „Агростатистика“ – анкети „Птицевъдството в България“

Производство на яйца през 2023 година

Произведените яйца в България през 2023 година са 1 397 098 хил. броя – с 0.3% по-малко спрямо предходната година. Яйцата от кокошки са 1 382 642 хил. броя (-0.3%) – от тях 1 183 764 хил. броя са яйца за консумация (с 0.8% повече спрямо 2022 г.), а разплодните яйца от кокошки намаляват с 6.5% до 198 878 хил. броя.

Графика 2

Източник: МЗХ, отдел „Агростатистика“ – анкети „Птицевъдството в България“

Яйцата от кокошки заемат почти 99.0% от всички произведени яйца през 2023 г., яйцата от пдпъдъци са 0.5% и яйцата от патици са 0.5%. Яйцата за консумация заемат 84.7% от общото производство на яйца.

Произведените яйца от пдпъдъци са 6.6 млн. броя, което е с 9.6% по-малко спрямо 2022 г. Яйцата от патици са 7.6 млн. броя (+0.5%).

Таблица 4

Производство на яйца през 2023 г. по статистически райони (хил. броя)

Райони	Яйца от кокошки		Яйца от други птици	Общо
	общо	в т.ч. за консумация		
Общо за страната	1 382 642	1 183 764	14 456	1 397 098
<i>Северна и Югоизточна България</i>	<i>1 065 408</i>	<i>872 711</i>	<i>7 604</i>	<i>1 073 012</i>
Северозападен	81 242	75 219	281	81 523
Северен централен	395 211	286 722	1 403	396 614
Североизточен	378 631	345 375	44	378 675
Югоизточен	210 324	165 395	5 876	216 200
<i>Югозападна и Южна централна България</i>	<i>317 234</i>	<i>311 053</i>	<i>6 852</i>	<i>324 086</i>
Югозападен	63 102	57 033	4 145	67 247
Южен централен	254 132	254 020	2 707	256 839

Източник: МЗХ, отдел „Агростатистика“ – анкета „Птицевъдството в България през 2023 г.“

С най-голям дял при производството на яйца е Северният централен район (28.4%), следват Североизточният район - с 27.1% и Южният централен район – с 18.4% от общото производство на яйца. На първо място по производство на яйца за консумация от кокошки е Североизточният район – с 29.2%, следван от Северния централен район – с 24.2% и от Южния централен район – с 21.5%. От произведените 205 092 хил. броя разплодни яйца 97.0% са яйцата от кокошки и 3.0% – от патици. Най-много разплодни яйца се произвеждат в Северния централен район (52.9%) и в Югоизточния район – 23.7% от общото производство.

Производство на яйца от кокошки

Графика 3

Източник: МЗХ, отдел „Агростатистика“ – анкета „Птицевъдството в България“

Общото тегло на произведените яйца през 2023 г. е 84 849 тона, или нарастването е с 1.1% спрямо 2022 г. Средното тегло на яйцата от кокошки е 60.8 грама, на яйцата от пьдпъдъци – 12.8 грама, а на яйцата от патици – 85.5 грама.

Таблица 5

Тегло на произведените яйца през 2023 година

Вид яйца	Общо яйца	Средно тегло на яйцата	Общо тегло на яйцата
	(хил. броя)	(грама)	(тона)
От кокошки	1 382 642	60.8	84 092
в т.ч. за люпене	198 878		
- за месо	186 093		
- за носачки	9 610		
- общоползвателни	3 175		
От пуйки	159	82.8	13
От патици	7 591	85.5	649
От гъски	46	154.6	7
От пьдпъдъци	6 639	12.8	85
От шрауси	1	1 484.8	2
От тоачки	20	40.2	1
Общо яйца:	1 397 098	///	84 849

Източник: МЗХ, отдел „Агростатистика“ – анкета „Птицевъдството в България през 2023 година“

Производство на месо от птици през 2023 година

Закланите птици през 2023 г. са 61.7 млн. броя, а произведеното месо е 122 хил. тона – увеличение с 1.7% спрямо 2022 г.

По предварителни данни произведеното месо от птици в кланиците през 2023 г. е с 1.4% повече спрямо 2022 г., като месото от кокошки и пилета бройлери се увеличава с 0.9%, а месото от патици – с 12.7%.

Таблица 6

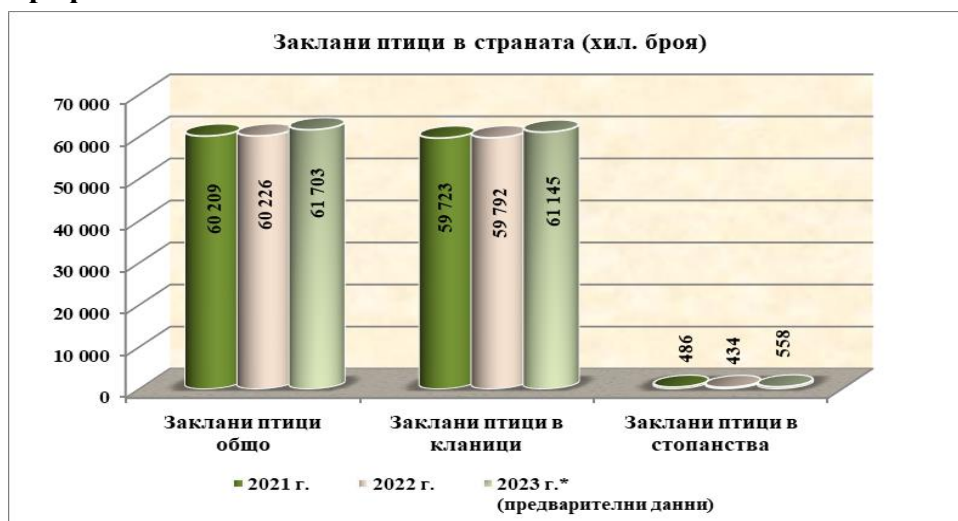
Производство на месо от птици директно в стопанствата през 2023 година

Вид птици	Заклани птици в стопанствата	Общо живо тегло	Кланично тегло
	(хил. броя)	(тона)	(тона)
Кокошки и пилета	503	1 401	1 050
Пуйки	15	110	79
Други видове птици	40	82	64
Общо	558	1 593	1 193

Източник: МЗХ, отдел „Агростатистика“ – анкета „Птицевъдството в България през 2023 година“

В стопанствата са заклани с 28.6% повече птици, а добитото месо нараства с 43.4% спрямо 2022 г.

Графика 4

Източник: МЗХ, отдел „Агростатистика“

Графика 5

Източник: МЗХ, отдел „Агростатистика“

Дейност на люпилните в България през 2023 година

Таблица 7

Вид птици	Люпилни (брой)	Заложени яйца за инкубация (хил. броя)	Реализирани еднодневни пилета (хил. броя)	Дял от общия брой на заложените яйца (%)
Кокошки, от тях:	78	108 629	82 759	87.89%
– за месо	15	97 930	78 262	79.23%
– за носачки	59	9 618	3 685	7.78%
– общоползвателни	12	1 081	812	0.88%
Пуйки	28	41	31	0.03%
Патици	12	14 881	8 100	12.04%
Други птици	14	45	36	0.04%
Общо	96	123 596	90 926	100.00%

Източник: МЗХ, отдел „Агростатистика“ – анкета „Птицевъдството в България през 2023 г.“

Заложените яйца за инкубация са 108.6 млн. броя, от тях 87.9% са от кокошки. За производство на пилета бройлери са заложени 97.9 млн. броя (79.2% от всички яйца), за производство на кокошки носачки – 9.6 млн. броя и за патета са заложени 14.9 млн. броя яйца. Реализираните еднодневни птици през 2023 година са почти 91 млн. броя общо, от които 78.3 млн. броя са пилета от специализирани хибриди за производство на месо, 8.1 млн. патета за производство основно на втлъстен черен дроб и 3.7 млн. броя сексирани женски пилета за носачки.

Таблица 8

Основни видове птици в България към 31^{-ви} декември

(хил. броя)

Година	Кокошки носачки и подрасващи	Пилета за месо	Кокошки и пилета общо	Пуйки	Патици	Гъски	Други птици	Птици общо
2014 г.	6 815	6 155	12 970	45	1 517	21	56	14 609
2015 г.	6 980	7 278	14 258	28	1 229	16	69	15 600
2016 г.	7 158	5 290	12 448	32	1 128	17	75	13 700
2017 г.	6 898	5 966	12 864	30	1 666	16	180	14 756
2018 г.	6 951	6 921	13 872	35	1 408	13	191	15 519
2019 г.	7 107	6 635	13 742	23	1 573	36	191	15 565
2020 г.	7 062	5 349	12 411	21	1 360	8	164	13 964
2021 г.	6 659	5 517	12 176	16	1 889	4	83	14 168
2022 г.	7 139	6 673	13 812	8	1 627	5	55	15 507
2023 г.	6 583	5 947	12 530	15	1 919	9	49	14 522

Източник: МЗХ, отдел „Агростатистика“ – анкета „Птицевъдството в България“

Основна цел на наблюдението е да се определи:

- броят на птиците по видове и категории към 31^{-ви} декември, отглеждани в птицеферми (кокошки, патици, пуйки, гъски, пьдпъдъци, щрауси и токачки);
- производството на яйца за човешка консумация и за люпене по тип – за носачки, за месо или смесени (общоползвателни);
- реализация на бракуваните носачки и на угоените птици – предадени за клане в кланици, заклани в стопанствата, продажба на живи птици;
- дейност на люпилните – брой на заложените яйца за инкубация и реализирани едnodневни пилета.

Резултатите от изследването се използват за изготвяне на анализи и програми в сектора, както и за вземане на управленски решения при провеждане на аграрната политика в птицевъдството. Нормативният документ в страната, на който се основава статистическото изследване, е Националната статистическа програма. Резултатите от проведеното изследване кореспондират с изискванията на Регламент (ЕО) № 617/2008 и джентълменското споразумение между държавите членки и Евростат за изготвяне на статистика за броя на стоковите кокошки носачки и производството на яйца за консумация.

Обхват на изследването: Резултатите обхващат броя на птиците по видове – кокошки, пилета за угояване, пуйки, патици, гъски и др., отглеждани в различни по размер птицеферми на територията на цялата страна, и производството на яйца.

Определения за яйца, едnodневни пилета и домашни птици и техни категории, обхванати в статистиката:

1. **Яйца за люпене** – птичи яйца, включени в подпозиции 040711 и 040719 от Комбинираната номенклатура, предназначени за производство на пилета, класифицирани по вид, категория и тип и идентифицирани в съответствие с Регламент (ЕО) № 617/2008, произведени в Общността или внесени от трети страни.

2. **Пилета** – живи домашни птици, теглото на които не надвишава 185 грама, произведени в Общността или внесени от трети страни, и включени в подпозиции 0105 11,12,13,14 и 15 на Комбинираната номенклатура, от следните категории:

а) **Стокови пилета** – пилета от един от следните видове:

- пилета за месо – пилета, предназначени да бъдат угоени и заклани преди достигане на полова зрялост;
- пилета за яйца – пилета, предназначени за отглеждане с цел производство на яйца за консумация;
- пилета с двойно предназначение (общоползвателни) – пилета, предназначени за снасяне на яйца и за месо.

б) **Пилета за размножаване** (родители) – пилета, предназначени за производство на яйца за стокови пилета.

3. **Люпилня** – предприятие за инкубиране на яйца, люпене и снабдяване с едnodневни пилета.

4. Видове птици:

- Петли, кокошки, пилета (*Gallus gallus*)
- Пуйки (*Meleagris spp.*)
- Патици (*Anas spp.*, *Cairina moschata*)
- Гъски (*Anser anser domesticus*)
- Токачки (*Numida meleagris domesticus*)
- Други птици: щрауси, пьдпъдъци

Въпросникът за изследването обхваща административна информация за стопанството, брой на птиците към 31^{-ви} декември, произведени яйца, предадени угоени птици за клане в кланица или заклани в стопанството, заложені яйца за люпене и реализирани еднодневни пилета през 2023 г.

Конфиденциалност – националните правила за определяне на конфиденциалността са дефинирани в Закона за статистиката. Съгласно чл. 25 не могат да се разгласяват или предоставят индивидуални статистически данни, както и статистическа информация, която обобщава данните за по-малко от три статистически единици или за съвкупност, в която относителният дял на стойността на изучаван параметър на една единица е над 85 на сто от общата стойност на този параметър за всички единици от съвкупността.

Достъпност и прозрачност – данните за броя на птиците, производството на яйца и производството на месо от птици, за дейността на люпилните са достъпни за потребителите на сайта на Министерството на земеделието и храните:

<http://www.mzh.government.bg/bg/statistika-i-analizi/izsledvane-zhivotnovdstvo/danni/>

съобразно установения срок в Националната статистическа програма.

Извадката от стопанства с птици, определени за анкетиране, обхваща 1 788 стопанства и е изготвена на база резултатите от проведеното преброяване на земеделските стопанства през 2020 година. Списъкът е допълнен със създадените нови стопанства след 2020 година. Изчерпателно се анкетираат стопанствата, в които се отглеждат най-малко 100 кокошки носачки или най-малко 200 пилета за угояване, или най-малко 100 други птици (пуйки + гъски + патици + други птици), или поне 1 щраус.

Анкетата е реализирана от експерти по агростатистика от областните дирекции „Земеделие“ и служители от общинските служби по земеделие към Министерството на земеделието и храните.

Статистическите райони, цитирани в публикацията, са в съответствие с изискванията на общата класификация на териториалните единици за статистически цели, прилагана в Европейския съюз (NUTS2), съгласно Регламент (ЕС) № 31/2011. Районите, които образуват ниво 2 (NUTS2) са, както следва:

- **Северозападен** – Видин, Враца, Монтана, Ловеч и Плевен;
- **Северен централен** – Велико Търново, Габрово, Разград, Русе и Силистра;
- **Североизточен** – Варна, Добрич, Търговище и Шумен;
- **Югоизточен** – Бургас, Сливен, Ямбол и Стара Загора;
- **Югозападен** – Благоевград, Кюстендил, Перник, София-столица и София област;
- **Южен централен** – Кърджали, Пазарджик, Пловдив, Смолян и Хасково.